

3. Պարենի առկայություն Availability of Food

Աղյուսակ 3.1.
Table 3.1.

Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածություններ, բերքատվություն և համախառն բերք*
Areas, yield and gross production of main agricultural temporary and permanent crops*

	Տարածությունները (հազ. հա) Areas (thousand hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Ցանրային տարածությունը, ընդամենը Sown area, total	337.5	353.4	294.5	242.3	227.9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>որից` of which</i>															
հացահատիկային և հատիկազրնդեղենային մշակաբույսեր cereals and leguminous crops	193.1	198.1	155.2	130.2	121.2	31.3	30.7	19.8	26.1	16.9	601.5	604.2	302.5	337.7	198.7
<i>որից` ցորեն of which wheat</i>	108.9	108.7	82.4	66.7	59.9	33.4	32.4	21.8	28.2	19.6	362.7	350.4	176.4	187.5	112.6
կարտոֆիլ potatoes	27.8	28.9	25.3	22.1	20.5	217.8	209.8	214.9	187.3	199.2	607.7	606.3	547.4	415.1	404.1
բանջարանոցային մշակաբույսեր vegetables	28.4	30.2	28.3	21.7	20.6	334.0	301.8	286.3	258.6	265.0	1 007.6	968.6	861.0	628.2	621.6
բոստանային մշակաբույսեր melons	6.8	7.3	6.8	4.6	4.3	423.4	325.1	316.8	276.3	300.6	286.8	236.1	215.8	126.8	128.0
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	40.3	40.5	42.3	43.0	43.6	103.0	66.1	93.5	87.7	76.7	377.1	242.6	361.6	343.4	290.1
Խաղող Grape	17.3	17.1	15.8	16.1	16.3	188.2	110.0	141.4	120.1	148.0	309.2	178.8	210.0	179.7	217.4

** Այստեղ և հետագայում ` բերքատվությունը հաշվարկված է բերքահավաքի տարածության նկատմամբ:
Here and hereinafter yield has been calculated compared with the harvested area.

Աղյուսակ 3.2.
Table 3.2.

Հացահատիկային և հատիկաբերեցիկ մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*

Sown areas, average yield and gross production of cereals and leguminous crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	193 054	198 148	155 247	130 163	121 179	31.3	30.7	19.8	26.1	16.9	601.5	604.2	302.5	337.7	198.7
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	112	110	10	-	-	40.9	41.8	15.0	-	-	0.5	0.4	0.0	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	28 563	31 054	22 959	16 413	16 582	31.8	30.0	14.6	23.7	14.6	90.8	93.0	33.4	39.0	24.2
Արարատ Ararat	7 083	7 273	4 671	3 298	2 645	48.7	47.1	38.1	37.5	36.4	34.5	34.3	17.8	12.4	9.6
Արմավիր Armavir	6 204	6 520	5 501	4 033	4 129	43.8	39.9	38.0	37.4	37.6	27.4	25.8	20.6	15.1	16.0
Գեղարքունիք Gegharkunik	38 625	35 875	30 913	26 190	22 725	27.1	24.7	14.9	20.0	14.0	104.6	88.6	45.8	52.0	31.8
Լոռի Lori	14 245	14 746	12 174	11 540	10 487	34.2	32.5	28.7	31.5	25.0	47.1	47.9	33.8	36.3	26.2
Կոտայք Kotayk	12 619	13 671	13 098	11 742	10 836	26.2	26.8	20.0	23.8	13.6	33.1	36.6	26.2	27.9	14.7
Շիրակ Shirak	46 663	48 494	41 998	35 613	33 564	32.5	33.2	19.2	30.8	14.7	151.2	157.5	77.6	108.6	44.1
Սյունիք Syunik	25 703	26 338	16 674	15 054	13 332	26.3	28.3	18.4	20.9	17.3	67.6	74.5	30.7	31.4	23.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	3 258	3 984	2 387	1 908	1 760	20.5	30.6	14.4	23.1	13.2	6.7	12.2	3.4	4.4	2.3
Տավուշ Tavush	9 979	10 083	4 862	4 372	5 119	38.3	33.6	27.3	26.2	14.3	38.0	33.4	13.2	10.6	6.8

Աղյուսակ 3.3.
Table 3.3.

Ֆորենի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of wheat, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	108 851	108 738	82 410	66 680	59 906	33.4	32.4	21.8	28.2	19.6	362.7	350.4	176.4	187.5	112.6
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	100	100	-	-	-	41.0	42.0	-	-	-	0.4	0.4	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	12 312	13 449	11 327	4 393	4 578	32.6	32.6	17.7	26.6	15.7	40.1	43.8	20.0	11.7	7.2
Արարատ Ararat	5 355	5 516	3 472	2 301	1 888	47.1	47.0	37.7	37.1	38.5	25.2	25.9	13.1	8.5	7.3
Արմավիր Armavir	4 493	4 424	3 829	2 883	3 170	44.3	39.7	39.7	39.3	38.7	19.9	17.3	15.1	11.3	12.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	20 300	16 779	14 543	12 388	10 456	30.9	26.0	16.2	21.5	15.6	62.6	43.5	23.3	26.5	16.3
Լոռի Lori	10 741	10 841	8 591	8 900	8 185	34.8	33.3	28.8	33.9	27.0	36.5	36.1	23.6	30.2	22.1
Կոտայք Kotayk	6 370	6 923	5 357	4 807	4 133	26.8	27.7	20.8	26.0	15.2	17.1	19.2	11.2	12.5	6.3
Շիրակ Shirak	26 561	27 437	21 760	18 652	15 957	34.9	35.3	20.6	32.4	16.4	92.6	95.0	43.0	60.2	22.8
Սյունիք Syunik	15 435	15 695	9 598	8 667	7 463	30.6	30.2	19.3	21.6	17.8	47.1	47.5	18.5	18.7	13.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 500	1 717	879	667	523	22.7	34.3	16.1	24.2	16.9	3.4	5.9	1.4	1.6	0.9
Տավուշ Tavush	5 684	5 857	3 054	3 022	3 553	31.4	27.3	24.0	21.9	12.8	17.8	15.8	7.2	6.3	4.2

Կարտոֆիլի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of potato, by marzes and Yerevan city *

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	27 806	28 872	25 337	22 062	20 477	217.8	209.8	214.9	187.3	199.2	607.7	606.3	547.4	415.1	404.1
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	90	90	90	90	65	206.8	211.3	50.1	44.6	68.2	1.9	1.9	0.5	0.4	0.4
Արագածոտն Aragatsotn	1 729	1 850	1 382	1 060	1 055	265.0	223.0	217.2	181.4	214.9	45.8	41.2	30.0	19.2	22.7
Արարատ Ararat	861	914	796	619	534	331.8	321.1	272.5	262.4	272.5	29.2	30.3	21.7	16.4	14.6
Արմավիր Armavir	1 439	1 601	1 667	1 417	1 252	356.1	340.5	322.0	298.6	320.0	53.2	54.5	56.2	44.2	42.9
Գեղարքունիք Gegharkunik	10 235	10 239	9 431	8 777	8 096	202.3	201.7	217.4	192.4	210.2	206.8	206.5	205.0	168.9	170.2
Լոռի Lori	4 278	4 613	4 190	3 596	3 432	177.3	161.0	175.8	145.8	158.9	75.9	74.3	73.7	52.4	49.4
Կոտայք Kotayk	850	923	886	755	645	222.8	188.8	231.5	175.3	186.2	18.9	17.4	20.7	13.2	12.0
Շիրակ Shirak	4 383	4 556	3 715	3 221	3 236	260.1	259.0	251.3	216.2	210.7	114.0	118.0	93.3	69.6	67.9
Սյունիք Syunik	1 747	1 771	1 670	1 316	1 200	189.4	190.6	169.0	144.3	144.6	33.1	33.8	28.2	19.0	17.4
Վայոց ձոր Vayots Dzor	198	289	223	160	124	188.8	215.4	200.5	115.8	131.3	3.7	6.2	4.5	1.9	1.6
Տավուշ Tavush	1 996	2 026	1 287	1 051	838	126.4	109.4	106.1	94.2	59.9	25.2	22.2	13.6	9.9	5.0

Բանջարանցային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
 Sown areas, average yield and gross production of vegetable crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	28 428	30 232	28 280	21 658	20 616	334.0	301.8	286.3	258.6	265.0	1 007.6	968.6	861.0	628.2	621.6
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	317	317	322	321	280	217.9	201.9	46.7	20.0	22.5	7.1	6.4	1.5	0.6	0.6
Արագածոտն Aragatsotn	1 107	1 270	809	444	416	316.2	259.2	184.1	199.2	145.2	40.4	36.7	16.8	10.6	7.2
Արարատ Ararat	6 644	6 873	5 793	4 889	4 928	488.7	432.5	376.3	371.7	399.1	346.7	311.9	223.0	200.9	217.2
Արմավիր Armavir	11 524	12 186	12 840	8 886	8 155	339.2	316.9	317.9	285.8	304.7	418.3	421.6	448.0	291.4	286.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 607	1 689	1 589	1 469	1 439	255.6	214.2	231.1	239.6	217.9	41.1	36.2	36.8	35.2	31.4
Լոռի Lori	1 605	1 800	1 602	1 338	1 303	190.9	187.6	173.0	135.2	114.9	30.5	33.6	27.7	18.1	15.0
Կոտայք Kotayk	1 185	1 284	1 169	990	938	196.0	158.4	183.5	145.0	136.8	27.3	22.1	22.4	18.7	21.3
Շիրակ Shirak	1 727	1 896	1 757	1 450	1 383	321.5	298.8	279.2	216.8	169.8	55.2	56.6	49.1	31.5	23.4
Սյունիք Syunik	1 083	1 099	1 047	752	714	167.4	165.8	149.7	127.8	100.8	18.1	18.2	15.7	9.6	7.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	485	662	537	411	349	193.9	205.5	212.9	107.0	127.8	9.4	13.6	11.4	4.4	4.5
Տավուշ Tavush	1 144	1 156	815	708	711	119.2	102.2	105.2	88.3	74.6	13.5	11.7	8.6	7.2	7.1

Բոստանային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of melons, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	6 782	7 268	6 812	4 602	4 257	423.4	325.1	316.8	276.3	300.6	286.8	236.1	215.8	126.8	128.0
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	60	60	60	60	58	260.0	225.0	111.5	58.3	37.1	1.6	1.3	0.7	0.3	0.2
Արագածոտն Aragatsotn	233	283	173	83	97	390.6	255.7	373.2	169.7	392.6	9.1	7.2	6.5	1.4	3.8
Արարատ Ararat	1 896	1 948	1 537	1 326	1 077	465.9	402.4	373.4	359.0	344.8	88.3	78.4	57.4	47.6	37.2
Արմավիր Armavir	4 432	4 816	4 941	3 051	2 954	414.5	302.5	301.6	250.8	291.6	183.7	145.5	149.0	76.2	86.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	16	20	7	7	9	105.7	88.3	88.7	140.9	61.0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	2	1	1	-	-	100.0	400.0	150.0	-	-	0.0	0.1	0.0
Սյունիք Syunik	0.0	1	-	0.0	0.0	x	70.0	-	x	x	0.0	0.0	-	0.0	0.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	38	50	34	31	14	214.7	196.4	217.2	101.6	124.0	0.8	1.0	0.7	0.3	0.2
Տավուշ Tavush	107	90	58	43	47	297.8	272.4	248.1	181.8	90.9	3.2	2.5	1.4	0.8	0.4

Աղյուսակ 3.7.
Table 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of fruit and berries, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	40 282	40 510	42 269	43 035	43 623	103.0	66.1	93.5	87.7	76.7	377.1	242.6	361.6	343.4	290.1
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	1 328	1 328	1 328	1 328	1 328	46.8	30.1	46.4	31.2	31.4	6.2	4.0	6.2	4.1	4.1
Արագածոտն Aragatsotn	6 617	6 582	7 382	7 446	6 574	162.8	81.2	98.4	119.4	89.7	95.6	47.6	72.7	88.8	51.6
Արարատ Ararat	7 588	8 073	8 015	8 211	8 630	125.8	103.6	146.6	126.3	104.3	90.1	74.7	105.4	92.8	79.7
Արմավիր Armavir	8 491	8 652	9 042	9 418	10 140	136.7	74.7	103.5	117.3	121.8	98.1	56.0	80.6	91.9	92.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 384	1 403	1 407	1 458	1 519	123.1	82.5	97.5	87.1	93.8	16.5	11.2	13.3	11.9	13.5
Լոռի Lori	2 493	2 293	2 314	2 310	2 315	10.8	7.6	37.7	30.5	25.8	2.5	1.6	7.9	6.4	5.4
Կոտայք Kotayk	4 557	4 325	4 381	4 351	4 651	47.5	29.8	95.8	59.1	37.2	19.2	11.7	37.5	22.9	15.5
Շիրակ Shirak	534	534	655	627	561	186.5	152.9	92.5	82.0	50.2	9.7	8.1	6.0	5.1	2.8
Սյունիք Syunik	2 558	2 601	2 609	2 616	2 621	61.7	48.1	48.1	23.0	46.3	15.3	12.1	12.1	5.9	11.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 156	2 139	2 514	2 538	2 510	42.4	25.6	40.7	21.5	18.3	8.4	5.0	8.1	4.4	3.8
Տավուշ Tavush	2 576	2 580	2 622	2 732	2 774	64.1	43.7	47.9	34.6	36.6	15.5	10.6	11.8	9.2	9.7

Աղյուսակ 3.8.
Table 3.8.

Խաղողի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of grapes, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ՀՀ ընդամենը Total in RA	17 296	17 059	15 814	16 099	16 289	188.2	110.0	141.4	120.1	148.0	309.2	178.8	210.0	179.7	217.4
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	612	612	96	96	96	94.8	57.2	64.3	32.3	38.0	5.8	3.5	0.6	0.3	0.4
Արագածոտն Aragatsotn	1 699	1 699	1 253	1 451	1 433	106.5	30.3	63.8	51.3	100.6	17.9	5.1	8.0	7.5	13.2
Արարատ Ararat	5 113	5 039	4 713	4 647	4 800	250.4	154.3	209.3	157.0	203.5	125.3	76.0	95.2	70.3	92.2
Արմավիր Armavir	7 120	6 882	6 792	6 924	7 021	211.5	132.9	144.1	136.7	158.4	135.6	83.7	90.3	85.4	95.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	64	67	67	67	67	29.0	19.6	48.3	21.8	15.6	0.2	0.1	0.3	0.1	0.1
Վոսայք Kotayk	161	160	169	156	148	51.2	18.5	72.3	22.6	10.0	0.8	0.3	0.8	0.2	0.1
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	185	185	179	180	179	65.4	50.0	47.3	26.9	31.5	1.2	0.9	0.9	0.5	0.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	985	1 066	1 200	1 214	1 202	58.7	20.0	40.6	53.8	38.9	5.7	2.0	4.1	5.5	3.9
Տավուշ Tavush	1 357	1 349	1 345	1 364	1 343	125.5	54.3	74.2	74.8	86.1	16.7	7.2	9.8	9.9	11.2

Աղյուսակ 3.9.
Table 3.9.
hu
hectare

Մորեխներով և մկնաման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2018թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2018

1	2	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land			բազմամյա տնկարկներ perennial seedling			խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land		
				ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with	
					մորեխներով locusts	մկնաման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնաման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնաման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնաման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնաման կրծողներով rodents
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	184 825	57 950	126 875	152 208	49 085	103 123	31 271	8 125	23 146	936	430	506	410	310	100	-	-	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	19 650	4 750	14 900	17 394	3 763	13 631	2 256	987	1 269	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 400	5 350	12 050	8 497	3 335	5 162	8 903	2 015	6 888	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	17 450	5 050	12 400	7 673	2 673	5 000	9 777	2 377	7 400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 300	7 800	11 500	19 300	7 800	11 500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 500	5 750	14 750	20 107	5 555	14 552	273	75	198	120	120	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	17 850	3 950	13 900	14 052	2 910	11 142	3 078	420	2 658	310	310	-	410	310	100	-	-	-
Շիրակ Shirak	21 750	7 950	13 800	21 704	7 950	13 754	-	-	-	46	-	46	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	21 500	8 200	13 300	20 200	8 200	12 000	840	-	840	460	-	460	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14 425	4 450	9 975	11 926	3 539	8 387	2 499	911	1 588	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	15 000	4 700	10 300	11 355	3 360	7 995	3 645	1 340	2 305	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ծանոթություն՝ Գյուղատնտեսական արտադրանքի արդյունավետությունը մեծապես կախված է բույսերի պաշտպանության միջոցառումներից, որոնց արդյունքների գնահատման ցուցանիշներից են հանդիսանում՝ մորեխների և մկնաման կրծողների զանգվածային բազմացումն ու տարածվածությունը, մկնաման կրծողների բների քանակն ու մորեխների առկայությունն ըստ հողատեսքերի, որոնց վերաբերյալ տվյալները տրամադրում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը:

Notice: Efficiency of agricultural product mostly depends on the plant protection measures, which are estimated by the indicators such as mass reproduction and occurrence of locusts and rodents, the number of rodents' holes and the availability of locusts by types of land which provided by Ministry Agriculture of RA.

Մորելխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2019թ.
 Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2019

հա

hectare

1	2	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with		<i>այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի</i> <i>including by types of land</i>														
				վարելահող		բազմամյա տնկարկներ		խոտհարքներ		արոտավայրեր		անօգտագործելի հողեր						
				arable land		perennial seedling		hayfield		pasture		unusable land						
				ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը	<i>որոնցից՝</i> վարակված են <i>of which</i> infected with	ընդամենը
մորելխներով	մկնանման կրծողներով	մորելխներով	մկնանման կրծողներով															
ՀՀ ընդամենը Total in RA	185 075	57 964	127 111	155 891	53 906	101 985	28 939	3 838	25 101	115	90	25	-	-	-	130	130	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	19 650	4 750	14 900	14 607	4 149	10 458	5 018	601	4 417	25	-	25	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 300	5 350	11 950	10 793	4 375	6 418	6 507	975	5 532	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	17 510	5 050	12 460	7 961	3 850	4 111	9 549	1 200	8 349	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 360	7 800	11 560	19 360	7 800	11 560	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 580	5 750	14 830	20 480	5 750	14 730	100	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	17 800	3 950	13 850	14 194	3 475	10 719	3 476	345	3 131	-	-	-	-	-	-	130	130	-
Շիրակ Shirak	21 900	7 950	13 950	21 900	7 950	13 950	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	21 480	8 200	13 280	21 040	8 200	12 840	440	-	440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14 459	4 464	9 995	12 304	4 008	8 296	2 065	366	1 699	90	90	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	15 036	4 700	10 336	13 252	4 349	8 903	1 784	351	1 433	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.11.
Table 3.11.

Մկանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2018թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2018

	Մկանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit										
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	126 875	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 900	-	-	99	14	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	12 050	110	14	123	13	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	12 400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 750	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 900	86	13	171	17	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	13 800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 300	113	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	9 975	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2019թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2019

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
ՀՀ ընդամենը Total in RA	127 111	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 900	92	12	93	14	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	11 950	109	17	115	14	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	12 460	112	18	83	12	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 560	118	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 830	104	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 850	129	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	13 950	115	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 280	80	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	9 995	54	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 336	79	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Մորեխների անկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2018թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2018¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների անկայությունը 1 քառ.մետր, հատ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	57 950	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	4 750	0-4	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 350	6-8	0-1	5-9	0-1	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	5 050	1-7	-	3-7	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 800	0-15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	5 750	0-4	-	-	-	0-3	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	3 950	1-4	-	2-5	-	0-5	-	1-4	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	7 950	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	8 200	0-3	-	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 450	0-4	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	4 700	0-3	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների անկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո
ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2019թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2019¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հատ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %	
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land			
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	57 964	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	4 750	0-5	-	0-5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 350	0-19	0-2	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	90-92
Արմավիր Armavir	5 050	0-3	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 800	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	5 750	0-4	-	3-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	3 950	0-5	-	3-5	-	-	-	-	-	0-3	-	-	-
Շիրակ Shirak	7 950	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	8 200	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 464	0-7	0-1	0-5	-	5-7	0-1	-	-	-	-	-	90-93
Տավուշ Tavush	4 700	1-1	-	1-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

**Ագրոտերութաբանական տեղեկատվություն
(2019թ. հոկտեմբեր - դեկտեմբեր)**

Հոկտեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 2-3 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը գրանցվել է առաջին տասնօրյակում՝ հոկտեմբերի 6-ին և 9-ին. Վայոց ձորի նախալեռներում գրանցվել է +31, Արարատյան դաշտում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ +31, Տավուշում՝ +28, Լոռիում՝ +27 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է հոկտեմբերի 14-15-ն ընկած ժամանակահատվածում. Արագածոտնում գրանցվել է -7, Գեղարքունիքում և Լոռիում՝ -5 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը կազմել է. Գեղարքունիքում, Վայոց ձորի նախալեռներում, Սյունիքի հովիտներում՝ 9-58%, Տավուշում, Արարատյան դաշտում, Արագածոտնի լեռներում՝ 1-26%, Լոռիում, Շիրակում, Կոտայքում, Արագածոտնի, Սյունիքի նախալեռներում և Վայոց ձորի լեռներում՝ 3-15%:

Եղանակային պայմանները նպաստավոր են եղել դաշտային աշխատանքների իրականացման, մշակաբույսերի հասունացման և բերքահավաքի համար:

Նոյեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից ցածր 1-2 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը դիտվել է առաջին և երրորդ տասնօրյակներում. Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +22, Վայոց ձորում, Լոռիում, Տավուշում, Արարատյան դաշտում, Գեղարքունիքում՝ +20, Արագածոտնում՝ +19, Շիրակում՝ +17, Կոտայքում՝ +16 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է երկրորդ և երրորդ տասնօրյակներում. Լոռիում գրանցվել է -17, Շիրակում՝ -16, Սյունիքում, Գեղարքունիքում և Արագածոտնում՝ -12, Կոտայքում՝ -11, Վայոց ձորում՝ -10, Տավուշում՝ -9, Արարատյան դաշտում՝ -8 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը եղել է նորմայից ցածր. Կոտայքում՝ 51-97%, Արարատյան դաշտում՝ 50-80%, Վայոց ձորում՝ 67-78%, Շիրակում՝ 65-78%, Արագածոտնի նախալեռներում՝ 63-75%, Գեղարքունիքում՝ 33-71%, Արագածոտնի լեռներում՝ 33-60%, Տավուշում՝ 40-56%, Լոռիում՝ 15-53%, Սյունիքի նախալեռներում՝ 18-20%, Սյունիքի հովիտներում՝ 5-20%:

Նոյեմբեր ամսվա ընթացքում անձրև չի դիտվել: Առանձին լեռնային և նախալեռնային շրջաններում դիտվել է ձյուն:

Դեկտեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 3-4 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը դիտվել է առաջին և երկրորդ տասնօրյակներում. Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +22, Տավուշում՝ +20, Լոռիում՝ +19, Վայոց ձորի նախալեռներում՝ +18, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +14, Արարատյան դաշտում՝ +13, Շիրակում՝ +12, Գեղարքունիքում և Կոտայքում՝ +11 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է երկրորդ տասնօրյակում. Շիրակում գրանցվել է -20, Լոռիում և Գեղարքունիքում՝ -14, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ -13, Սյունիքի նախալեռներում՝ -10, Կոտայքում՝ -9, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում և Արմավիրում՝ -8, Արարատյան դաշտում՝ -6, Տավուշում՝ -5 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը եղել է նորմայից ցածր. Տավուշում, Շիրակում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնում, Արարատյան դաշտում, Կոտայքում, Սյունիքում, Վայոց ձորում՝ 50-130%, Լոռիում՝ 10-50%:

Ամսվա ընթացքում աշնանացան ցորենը գտնվել է ձմեռային հանգստի շրջանում:

Agro – meteorological information
(October – December 2019)

In the Republic in **October** the average monthly air temperature was over the norm by 2-3 degrees. The maximum temperature was registered on the 1st ten days on October 3 and 6: in sub-mountain regions of Vayots Dzor it was +31, in Ararat valley and sub-mountain regions of Aragatsotn +31, Tavush +28, Lori +27 degrees. The minimum temperature was observed from the 14th to the 15th of October: in Aragatsotn it was -7, in Gegharkunik and Lori -5 degrees.

The amount of monthly precipitation comprised: in Gegharkunik, sub-mountain regions of Vayots Dzor, Syunik valleys 9-58%, in Tavush, Ararat valley, mountain regions of Aragatsotn 1-26%, in Lori, Shirak, Kotayk, Aragatsotn, sub-mountain regions of Syunik and mountain regions of Vayots Dzor 3-15%.

The weather conditions were favourable for field works, crop growing and harvesting.

In the Republic in **November** the average monthly air temperature was below the norm by 1-2 degrees. The maximum temperature was observed on the 1st and 3rd ten days: in Syunik valleys it was +22, in Vayots Dzor, Lori, Tavush, Ararat valley, Gegharkunik +20, in Aragatsotn +19, in Shirak +17, in Kotayk +16 degrees. The minimum temperature was observed on the 2nd and 3rd ten days: in Lori it was -17, in Shirak -16, in Syunik, Gegharkunik and Aragatsotn -12, in Kotayk -11, in Vayots Dzor -10, in Tavush -9, in Ararat valley -8 degrees.

The amount of monthly precipitation was below the norm: in Kotayk 51-97%, in Ararat valley 50-80%, in Vayots Dzor 67-78%, in Shirak 65-78%, in sub-mountain regions of Aragatsotn 63-75%, in Gegharkunik 33-71%, in mountain regions of Aragatsotn 30-60%, in Tavush 40-56%, in Lori 15-53%, in sub-mountain regions of Syunik 18-20%, in Syunik valleys 5-20%.

It didn't rain in November. It snowed in some separate mountain and sub-mountain regions.

In the Republic in **December** the average monthly air temperature was over the norm by 3-4 degrees. The maximum temperature was observed on the 1st and 2nd ten days: in Syunik valleys it was +22, in Tavush +20, in Lori +19, in sub-mountain regions of Vayots Dzor +18, in mountain regions of Aragatsotn +14, in Ararat valley +13, in Shirak +12, in Gegharkunik and Kotayk +11 degrees. The minimum temperature was observed on the 2nd ten days: in Shirak it was -20, in Lori and Gegharkunik -14, in mountain regions of Aragatsotn -13, in sub-mountain regions of Syunik -10, in Kotayk -9, in mountain regions of Vayots Dzor and Armavir -8, in Ararat valley -6, in Tavush -5 degrees.

The amount of monthly precipitation was below the norm: in Tavush, Shirak, Gegharkunik, Aragatsotn, Ararat valley, Kotayk, Syunik, Vayots Dzor 50-130%, in Lori 10-50%.

During the month winter wheat was in winter recreation.

Աղյուսակ 3.15.
Table 3.15.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of cattles as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2017	2018	2019	2020 ¹
ՀՀ ընդամենը Total in RA	655 771	590 585	571 861	...
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	3 101	3 342	3 357	...
Արագածոտն Aragatsotn	74 543	68 326	67 815	...
Արարատ Ararat	46 294	41 059	40 785	...
Արմավիր Armavir	61 332	59 974	50 804	...
Գեղարքունիք Gegharkunik	124 879	105 141	102 501	...
Լոռի Lori	81 038	69 302	67 793	...
Կոտայք Kotayk	56 858	54 127	52 844	...
Շիրակ Shirak	100 964	91 091	86 964	...
Սյունիք Syunik	55 199	50 182	49 380	...
Վայոց ձոր Vayots Dzor	19 884	18 385	19 411	...
Տավուշ Tavush	31 679	29 656	30 207	...

55

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.16.
Table 3.16.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի *
Number of cows as of January 1, by marzes and Yerevan city*

	2017	2018	2019	2020 ¹
ՀՀ ընդամենը Total in RA	295 974	266 815	253 990	...
այդ թվում՝ of which				
ք. Երևան Yerevan	1 226	1 270	1 075	...
Արագածոտն Aragatsotn	36 720	33 300	33 160	...
Արարատ Ararat	16 882	14 489	14 037	...
Արմավիր Armavir	21 839	20 826	16 051	...
Գեղարքունիք Gegharkunik	59 934	49 664	48 358	...
Լոռի Lori	39 794	34 611	33 337	...
Կոտայք Kotayk	24 498	23 955	23 551	...
Շիրակ Shirak	47 398	44 326	40 799	...
Սյունիք Syunik	25 042	22 619	22 266	...
Վայոց ձոր Vayots Dzor	8 443	8 253	8 070	...
Տավուշ Tavush	14 198	13 502	13 286	...

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.17.
Table 3.17.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of pigs as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2017		2018		2019		2020 ¹	
	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows
ՀՀ ընդամենը Total in RA	175 549	32 634	166 757	31 612	197 877	39 371
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	10 461	2 679	14 400	4 074	17 075	5 765
Արագածոտն Aragatsotn	15 127	3 258	12 201	2 766	17 896	4 016
Արարատ Ararat	19 770	3 437	18 586	3 148	22 596	3 812
Արմավիր Armavir	27 012	5 146	24 342	4 770	25 154	5 126
Գեղարքունիք Gegharkunik	15 941	2 817	16 225	2 650	16 665	3 220
Լոռի Lori	15 815	2 745	12 532	2 279	15 322	2 922
Կոտայք Kotayk	20 370	3 446	22 415	3 349	24 102	3 545
Շիրակ Shirak	18 666	3 767	14 670	3 338	20 222	4 509
Սյունիք Syunik	13 467	2 606	12 533	2 501	17 546	3 063
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 519	476	2 185	413	3 574	667
Տավուշ Tavush	16 401	2 257	16 668	2 324	17 725	2 726

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.18.
Table 3.18.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of sheep and goats as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2017					2018					2019					2020 ¹				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	այդ թվում՝ including			
		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքիներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats
ՀՀ ընդամենը Total in RA	727 082	699 561	477 770	27 521	19 728	660 059	637 978	452 775	22 081	16 126	638 257	615 705	429 766	22 552	16 349
այդ թվում՝ of which																				
ք. Երևան Yerevan	5 558	5 476	3 895	82	44	6 727	6 681	3 619	46	29	5 854	5 802	1 240	52	34
Արագածոտն Aragatsotn	89 349	86 018	64 343	3 331	2 410	78 287	75 553	56 951	2 734	1 957	78 913	76 034	60 441	2 879	2 257
Արարատ Ararat	95 502	92 582	65 559	2 920	2 018	88 350	86 125	65 198	2 225	1 613	84 438	82 706	61 926	1 732	1 317
Արմավիր Armavir	107 074	106 659	72 694	415	246	109 933	109 542	81 904	391	230	100 158	99 906	74 586	252	145
Գեղարքունիք Gegharkunik	113 419	110 552	70 956	2 867	1 795	96 591	94 403	63 773	2 188	1 433	93 037	91 002	59 725	2 035	1 267
Լոռի Lori	37 434	35 127	23 436	2 307	1 651	27 142	25 435	18 467	1 707	1 317	26 484	24 948	18 157	1 536	1 341
Կոտայք Kotayk	44 164	40 972	31 232	3 192	2 559	42 569	39 993	29 696	2 576	2 025	38 439	36 229	29 620	2 210	1 717
Շիրակ Shirak	83 388	81 231	52 094	2 157	1 596	71 811	69 848	46 108	1 963	1 418	76 366	73 899	43 011	2 467	1 593
Սյունիք Syunik	117 299	113 945	75 013	3 354	2 073	109 808	107 526	70 943	2 282	1 533	105 718	103 272	66 298	2 446	1 607
Վայոց ձոր Vayots Dzor	16 990	11 645	9 030	5 345	4 342	13 817	9 585	7 695	4 232	3 431	14 624	9 610	6 795	5 014	3 677
Տավուշ Tavush	16 905	15 354	9 518	1 551	994	15 024	13 287	8 421	1 737	1 140	14 226	12 297	7 967	1 929	1 394

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.19.
Table 3.19.

Թռչունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of poultry as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2017		2018		2019		2020 ¹	
	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ ասան հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ ասան հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ ասան հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ ասան հավեր of which hens
ՀՀ ընդամենը Total in RA	3 814 205	2 689 103	4 406 374	2 628 110	4 152 052	2 706 018
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	204 602	27 640	207 442	32 249	199 702	32 749
Արագածոտն Aragatsotn	396 714	329 053	551 772	372 686	416 816	346 298
Արարատ Ararat	384 506	300 610	352 243	264 332	324 996	239 585
Արմավիր Armavir	794 724	536 452	1 062 637	547 567	1 115 626	696 699
Գեղարքունիք Gegharkunik	327 297	256 855	332 446	256 686	304 531	220 708
Լոռի Lori	287 303	133 868	330 580	119 247	325 446	110 119
Կոտայք Kotayk	790 784	608 249	776 531	490 656	731 945	528 421
Շիրակ Shirak	221 508	187 124	270 075	197 444	243 818	203 899
Սյունիք Syunik	142 537	104 360	220 094	111 371	183 653	99 056
Վայոց ձոր Vayots Dzor	67 716	58 379	107 997	98 061	119 585	96 539
Տավուշ Tavush	196 514	146 513	194 557	137 811	185 934	131 945

59

¹ Տվյալները կամփոփվեն ա.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

² Ցուցանիշը ներառում է հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բաղերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների վերաբերյալ տվյալները:
The indicator includes the data on hens, cocks, turkeys, ducks, geese and other poultry.

Աղյուսակ 3.20.
Table 3.20.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2018թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2018¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 458	-	179	106	185	149	98	394	205	59	47	36
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 041	-	143	45	215	107	48	70	67	123	218	5
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.20.-ի շարունակություն
Table 3.20. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի</i> <i>of which by marzes and Yerevan city</i>										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.21.
Table 3.21.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2019¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիների Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	3 335	-	491	205	306	608	178	488	778	111	100	70
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	3 659	-	650	116	330	358	191	91	1 146	91	657	29
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Economy data.

Աղյուսակ 3.21.-ի շարունակություն
Table 3.21. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի</i> <i>of which by marzes and Yerevan city</i>										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

**Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրություն,
ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի
Livestock production by marzes and Yerevan city**

	Իրացվել է գյուղատնտեսական կենդանի և թռչուն սպանդի համար (կենդանի քաշով, հազ. տոննա ¹) Livestock and poultry were sold for slaughter (live weight thousand tons ¹)								
	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	176.1	187.1	192.5	190.3	188.8	15.1	22.5	31.4	119.8
ք. Երևան Yerevan	4.4	4.8	4.8	5.3	4.4	0.7	1.1	0.9	1.7
Արագածոտն Aragatsotn	17.9	18.8	19.6	19.1	19.9	1.6	2.3	3.3	12.7
Արարատ Ararat	12.7	13.6	13.9	13.4	13.4	0.9	1.5	2.1	8.9
Արմավիր Armavir	19.3	19.3	19.7	20.6	21.6	2.7	2.9	3.6	12.4
Գեղարքունիք Gegharkunik	27.9	30.1	30.4	29.8	28.9	1.8	2.8	4.6	19.7
Լոռի Lori	19.7	21.7	22.5	20.8	20.3	1.4	2.1	3.4	13.4
Կոտայք Kotayk	16.2	18.2	19.0	19.8	20.5	1.4	2.4	3.9	12.8
Շիրակ Shirak	23.8	24.7	25.7	24.9	24.7	1.6	2.9	3.9	16.3
Սյունիք Syunik	17.7	19.0	19.0	20.4	19.0	1.6	2.5	2.9	12.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	6.3	6.4	7.1	5.8	5.9	0.6	0.7	1.1	3.5
Տավուշ Tavush	10.2	10.5	10.8	10.4	10.2	0.8	1.3	1.7	6.4
	Կաթ (հազ.տոննա) Milk (thousand tons)								
	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	728.6	754.2	758.2	697.7	667.9	148.3	243.7	182.9	93.0
ք. Երևան Yerevan	3.0	3.1	3.1	2.7	2.4	0.6	0.7	0.6	0.5
Արագածոտն Aragatsotn	88.2	89.1	89.4	81.7	80.9	18.0	29.1	23.7	10.1
Արարատ Ararat	45.0	46.6	46.7	41.1	40.0	8.2	14.5	11.3	6.0
Արմավիր Armavir	46.3	48.4	49.1	46.3	39.6	9.7	14.0	10.8	5.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	135.1	141.8	142.5	125.6	122.4	27.8	46.4	31.1	17.1
Լոռի Lori	90.3	94.6	95.0	84.9	82.1	18.0	29.7	22.8	11.6

¹ Ներառյալ ներքին սպառումը:
Including the internal consumption.

Աղյուսակ 3.22.-ի շարունակություն
Table 3.22. continuation

	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
Կոտայք Kotayk	66.9	68.8	69.2	69.1	67.2	14.6	24.2	19.4	9.0
Շիրակ Shirak	112.2	115.7	116.4	110.7	101.1	22.0	36.3	28.2	14.6
Սյունիք Syunik	74.0	76.8	76.8	71.0	68.9	15.3	25.2	18.4	10.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	25.5	26.0	26.5	24.5	23.9	5.3	8.9	6.2	3.5
Տավուշ Tavush	42.1	43.3	43.5	40.1	39.4	8.8	14.7	10.4	5.5
	Չու (մլն.հատ) Eggs (million pieces)								
	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	659.8	694.6	683.0	726.8	720.6	119.4	304.8	176.3	120.1
ք. Երևան Yerevan	6.3	8.2	8.4	8.1	7.4	2.7	2.7	1.3	0.7
Արագածոտն Aragatsotn	61.5	69.1	69.2	83.9	76.4	12.9	28.8	18.6	16.1
Արարատ Ararat	61.4	63.6	62.5	64.3	59.5	5.1	32.5	14.6	7.3
Արմավիր Armavir	141.9	148.2	141.3	158.9	175.5	32.2	59.5	45.9	37.9
Գեղարքունիք Gegharkunik	60.0	68.4	63.1	64.1	55.7	6.7	30.2	13.6	5.2
Լոռի Lori	47.8	49.5	50.4	51.0	47.9	5.4	25.7	12.3	4.5
Կոտայք Kotayk	124.9	125.7	125.7	125.1	135.9	31.7	42.9	31.1	30.2
Շիրակ Shirak	43.0	45.7	45.4	45.5	45.6	6.3	23.2	10.8	5.3
Սյունիք Syunik	42.7	44.0	44.4	44.8	40.1	4.4	20.9	10.5	4.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	20.9	21.6	21.8	30.3	28.4	4.9	13.1	6.1	4.3
Տավուշ Tavush	49.4	50.6	50.8	50.8	48.2	7.1	25.3	11.5	4.3

Աղյուսակ 3.23.
Table 3.23.

Պարենամթերքի ներմուծում
Import of food products

տոննա
tons

	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
Ցորեն Wheat	324 985.7	280 239.2	312 569.4	329 372.0	248 154.9	46 436.4	26 571.6	106 954.4 ⁰	68 192.5
Ալյուր Flour	19 411.5	11 064.4	19 987.4	28 912.0	22 230.4	5 463.5	5 499.1 ⁰	4 697.2	6 570.6
Բրինձ Rice	9 850.9	8 928.1	9 668.4	9 914.1	11 445.9	4 723.2	1 932.8	1 389.6	3 400.3
Մակարոնեղեն Macaroni	8 228.9	7 300.2	9 540.4	10 740.1	11 087.9	2 940.9	2 705.8 ⁰	2 487.8	2 953.4
Շաքար Sugar	5 256.2	3 626.3	23 926.7	23 746.3	18 543.3	417.9	5 702.3	2 081.5 ⁰	10 341.6
Բուսական յուղ Vegetable oil	23 403.0	24 980.7	26 179.4	28 249.5	28 001.7	5 862.4	6 512.3	6 189.9	9 437.1
Չու Eggs	27.1	150.9	541.3	50.3	13.0	2.0	4.8	2.3	3.9
Թռչնի միս Poultry	32 423.5	23 306.0	35 345.6	32 875.8	43 429.6	8 059.5 ⁰	12 086.7	7 483.1 ⁰	15 800.3
Տավարի միս Beef	2 806.3	3 127.6	2 715.6	4 869.6	5 190.2	1 217.4	1 982.3	602.9	1 387.6
Խոզի միս Pork	6 429.5	5 659.0	7 027.2	8 899.4	8 685.7	1 456.1	2 391.0	2 135.6	2 703.0
Կաթ (բոլոր տեսակները) Milk (all types)	4 343.6	4 889.0	7 753.6	7 479.7	8 283.2	1 721.9	1 942.8	2 083.4	2 535.1
Կարագ Butter	4 419.7	4 740.0	4 046.3	3 979.9	3 625.6	660.5 ⁰	925.2	859.3	1 180.6
Պանիր Cheese	1 118.4	1 052.5	1 270.8	1 259.3	1 318.7	233.3	318.9 ⁰	263.9 ⁰	502.6
Բանջարեղեն Vegetables	22 821.9	16 745.3	17 476.7	23 841.6	33 171.6	11 265.1	11 203.2 ⁰	3 184.3 ⁰	7 519.0
<i>որից՝ կարտոֆիլ of which potatoes</i>	3 416.4	3 894.9	1 777.9	2 022.5	4 232.9	1 287.0	2 754.9	189.8	1.2
Միրգ (ներառյալ՝ ընկուզապտուղներ) Fruit (including nuts)	30 061.1	39 608.5	52 534.7	83 895.9	85 083.8	19 660.4	14 031.5 ⁰	9 978.9	41 413.0
<i>որից՝ խաղող of which grapes</i>	700.5	971.7	5 103.3	4 235.2	3 890.8	53.3	134.2	784.6	2 918.7
բոստանային մշակաբույսեր melons	117.1	282.4	881.2	2 039.3	2 248.6	41.5	2 169.9	34.2	3.0

Աղյուսակ 3.24.
Table 3.24.

Պարենամթերքի արտահանում
Export of food products

տոննա
tons

	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրք	II եռ./գրք	III եռ./գրք	IV եռ./գրք
Կոնյակ Cognac	26 988.6	102 255.5	47 504.3	52 248.8	66 219.5	14 694.5	12 609.7 ^o	16 734.1 ^o	22 181.2
Քիմի Wine	2 439.1	3 139.8	4 629.5	4 833.8	4 768.5	1 130.2	1 043.5	1 220.6 ^o	1 374.2
Հանքային ջուր Mineral water	14 702.6	15 039.8	16 664.7	18 391.4	21 754.3	4 927.2	5 212.3	5 435.5	6 179.3
Միրգ (ներառյալ՝ ընկու- զապտուղներ) Fruit (including nuts)	34 457.3	58 458.3	34 710.8	108 075.4	95 857.1	12 515.4	17 612.3 ^o	41 515.6 ^o	24 213.8
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	6 520.4	32 699.2	8 471.9	15 268.4	15 603.6	2 007.9 ^o	257.8	3 927.9	9 410.0
Պանիր Cheese	9 114.7	5 497.7	8 204.5	4 327.7	2 129.7	442.6 ^o	488.3 ^o	569.7	629.1
Զու Eggs	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.25.
Table 3.25.

Մարդասիրական օգնություն
Humanitarian assistance

տոննա
tons

	2015	2016	2017	2018	2019	2019			
						I եռ./գրք	II եռ./գրք	III եռ./գրք	IV եռ./գրք
Կենդանի կենդանիներ և կենդա- նական ծագման արտադրանք Live cattle and products of animal origin	0.2	-	0.1	17.9	0.0	-	-	-	0.0
Բուսական ծագման արտադրանք Vegetable products	201.1	109.6	43.2	56.1	111.3	53.9 ^o	38.0	-	19.4
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր Animal and vegetable oils	52.5	35.0	-	0.0	-	-	-	-	-
Պատրաստի սննդի արտադրանք Production of ready food	218.6	156.7	97.3	23.2	38.1	-	16.7 ^o	19.7	1.7

Աղյուսակ 3.26.

Table 3.26.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2016թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2016

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	583.1	350.4	323.8	1 257.3	422.2	128.4	63.5	32.6	15.7	3.8	591.1	1 257.3	53.2	151.2	414.4	1136.1
Տարեկան Rye	0.1	0.0	0.4	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	6.4	0.1	0.4	1.3
Փարի Barley	44.3	197.1	15.5	256.9	28.5	147.1	15.6	15.8	0.6	0.0	49.3	256.9	93.0	10.2	28.0	92.9
Վարսակ Oats	1.5	9.4	0.7	11.6	0.7	8.3	0.1	0.7	0.0	0.0	1.8	11.6	93.1	0.3	0.7	2.2
Եգիպտացորեն Maize	11.2	21.0	37.1	69.3	37.6	19.6	4.6	0.1	0.0	0.0	7.4	69.3	36.1	13.5	36.9	125.5
Բրինձ Rice	0.7	0.0	9.3	10.0	9.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	10.0	0.0	3.5	9.5	34.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.0	19.3	2.0	26.3	16.3	0.9	1.0	1.5	0.0	0.0	6.6	26.3	90.6	5.8	16.0	52.8
Կարտոֆիլ Potatoes	456.8	606.3	7.8	1 070.9	193.5	204.3	82.4	115.5	15.7 ²	0.0	459.5	1 070.9	101.3	69.3	189.9	142.4
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	358.3	1204.8	19.5	1 582.6	628.9	257.5	305.7	1.0	58.3	0.0	331.2	1 582.6	103.3	225.3	617.2	136.8
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	64.4	134.5	0.4	199.3	30.2	54.7	53.5	0.0	0.3	0.0	60.6	199.3	99.9	10.8	29.6	5.6
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	7.0	13.2	0.1	20.3	7.2	3.8	3.2	0.0	0.2	0.0	5.9	20.3	100.8	2.6	7.1	0.6
Վարունգ Cucumber	27.7	84.9	0.7	113.3	67.5	4.5	13.8	0.0	2.0	0.0	25.5	113.3	101.6	24.2	66.2	11.3
Լոլիկ Tomato	141.1	298.1	1.6	440.8	194.3	17.6	67.8	0.0	41.7	0.0	119.4	440.8	115.5	69.6	190.7	34.3
Գազար Carrot	13.6	24.2	1.7	39.5	14.8	7.2	4.0	0.0	0.0	0.0	13.5	39.5	93.4	5.3	14.5	5.4
Գլուխ սոխ Onion	29.3	53.9	5.3	88.5	31.8	0.0	26.2	0.0	0.3	0.0	30.2	88.5	91.5	11.4	31.2	10.6
Սխտոր Garlic	6.6	14.2	0.1	20.9	7.7	0.0	5.3	0.8	0.0	0.0	7.1	20.9	99.3	2.8	7.6	9.9

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած Վրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն

Table 3.26. continuation

	Պահուստներ սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Սննդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	15.5	78.6	0.1	94.2	51.4	18.8	7.9	0.0	0.4	0.0	15.7	94.2	100.4	18.4	50.5	16.6
Տաքդեղ Pappper	16.8	79.9	0.2	96.9	55.8	9.7	13.0	0.0	0.8	0.0	17.6	96.9	100.8	20.0	54.8	14.8
Կանաչ դոռ Green peas	0.3	0.8	2.3	3.4	2.5	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	3.4	25.8	0.9	2.5	0.7
Կանաչ լոբի Green beans	0.9	17.2	0.1	18.2	15.7	0.0	1.4	0.1	0.1	0.0	0.9	18.2	99.8	5.6	15.4	4.6
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	236.1	0.3	236.4	122.7	82.7	30.7	0.0	0.3	0.0	0.0	236.4	100.0	44.0	120.4	15.7
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	88.5	242.6	44.2	375.3	272.7	0.0	26.3	0.0	39.6	0.0	36.7	375.3	98.1	97.7	267.6	126.6
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	28.6	62.6	2.4	93.6	73.7	0.0	7.9	0.0	3.5	0.0	8.5	93.6	101.8	26.4	72.2	35.4
Տանձ Pear	4.4	13.1	0.2	17.7	12.3	0.0	1.5	0.0	2.1	0.0	1.8	17.7	116.8	4.4	12.0	6.7
Սերկնիլ Quince	0.5	1.4	0.1	2.0	1.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	2.0	96.1	0.6	1.6	0.6
Ծիրան Apricot	26.2	62.1	0.1	88.4	68.0	0.0	6.4	0.0	5.7	0.0	8.3	88.4	109.9	24.4	66.7	29.9
Դեղձ Peach	11.3	50.1	0.1	61.5	43.8	0.0	4.4	0.0	6.6	0.0	6.7	61.5	114.9	15.7	43.0	14.2
Կեռաս Sour cherry	3.3	12.1	0.0	15.4	11.7	0.0	1.1	0.0	1.0	0.0	1.6	15.4	108.6	4.2	11.5	5.4
Սալոր Plum	4.1	15.7	0.1	19.9	15.6	0.0	1.4	0.0	0.8	0.0	2.1	19.9	104.9	5.6	15.3	7.0
Բալ Cherry	1.0	3.8	0.0	4.8	3.2	0.0	0.3	0.0	0.8	0.0	0.5	4.8	126.9	1.1	3.1	1.4
Ընկույզ Nut	1.2	4.1	0.0	5.3	4.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6	5.3	99.6	1.6	4.4	8.7
Տխիլ Hazel nut	0.1	0.4	0.0	0.5	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	98.2	0.2	0.5	1.0
Թուզ Fig	0.3	1.5	0.0	1.8	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.8	100.6	0.5	1.5	0.4

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաբանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն
Table 3.26. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	3.2	11.5	3.5	18.2	9.1	0.0	1.0	0.0	6.2	0.0	1.9	18.2	130.5	3.3	8.9	5.2
Հատիկաբլբլեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.3	5.3	3.3	11.9	8.3	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	3.0	11.9	61.6	3.0	8.1	25.8
<i>որից` / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.4	0.4	1.0	1.8	1.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	1.8	28.6	0.5	1.4	4.8
Լոբի Beans	2.6	4.7	0.3	7.6	4.8	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	2.4	7.6	94.8	1.7	4.7	14.4
Ոսպ Lentils	0.2	0.0	1.6	1.8	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.8	1.8	0.5	1.5	4.5
Սիսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.3	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	17.3	0.1	0.4	1.4
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.1	1.5	25.4	30.0	26.6	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.0	30.0	5.6	9.5	26.1	230.8
Շաքար Sugar	8.5	54.1	7.5	70.1	60.7	0.0	1.1	0.0	2.4	0.0	5.9	70.1	91.4	21.7	59.6	104.3
Չու Eggs	0.4	38.2	0.2	38.8	35.7	0.0	1.0	1.8	0.0	0.0	0.3	38.8	99.4	12.8	35.0	18.6
Կաթ Milk	46.8	754.2	143.1	944.1	752.3	83.0	9.4	0.0	46.5	0.0	52.9	944.1	88.6	269.5	738.3	295.3
Տավարի միս Beef	0.1	68.1	5.6	73.8	72.2	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.4	73.8	92.5	25.9	70.9	127.6
Խոզի միս Pork	0.1	18.0	10.3	28.4	27.8	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	0.1	28.4	64.1	10.0	27.3	57.3
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	10.3	0.0	10.3	7.4	0.0	0.2	0.0	2.6	0.0	0.1	10.3	133.8	2.7	7.3	11.6
Թռչնի միս Poultry	0.1	9.7	24.4	34.2	33.8	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	34.2	28.5	12.1	33.2	35.5
Չուկ Fish	3.8	20.1	2.6	26.5	17.3	0.0	1.7	0.0	4.2	0.0	3.3	26.5	108.6	6.2	17.0	16.1
Խաղող Grapes	5.8	178.8	3.8	188.4	12.4	0.0	8.2	0.0	32.7	131.5	3.6	188.4	119.3	4.4	12.2	8.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2782.3

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.
Table 3.27.
հազ.տոննա
thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2017թ.
National food balance of the Republic of Armenia, 2017

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	591.1	176.4	374.0	1141.5	396.4	104.5	61.0	24.6	19.2	6.1	529.7	1141.5	33.2	142.3	389.9	1098.6
Տարեկան Rye	0.1	0.3	0.5	0.9	0.6	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0.9	39.6	0.2	0.6	1.9
Գարի Barley	49.3	92.9	18.6	160.8	19.4	91.4	10.1	12.8	0.6	0.0	26.5	160.8	83.8	7.0	19.1	63.4
Վարսակ Oats	1.8	5.9	0.8	8.5	1.1	5.7	0.1	0.7	0.0	0.0	0.9	8.5	87.9	0.4	1.1	3.5
Եգիպտացորեն Maize	7.4	10.4	48.8	66.6	40.8	11.3	4.2	0.0	0.0	0.0	10.3	66.6	17.6	14.6	40.1	136.4
Բրինձ Rice	0.3	0.0	9.9	10.2	9.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	10.2	0.0	3.4	9.2	33.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	6.6	11.6	2.2	20.4	13.5	0.6	0.8	1.2	0.0	0.0	4.3	20.4	98.1	4.8	13.3	43.8
Կարտոֆիլ Potatoes	459.5	547.4	7.6	1014.5	188.4	215.1	84.6	101.3	21.7 ²	0.0	403.4	1014.5	102.6	67.6	185.3	139.0
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	331.2	1076.8	27.0	1435.0	587.9	232.2	281.4	0.9	53.0	0.0	279.6	1435.0	102.5	211.1	578.2	139.6
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	60.6	117.1	0.9	178.6	27.0	48.9	49.3	0.0	0.6	0.0	52.8	178.6	99.8	9.7	26.6	5.1
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.9	16.8	0.0	22.7	8.8	4.3	3.5	0.0	1.1	0.0	5.0	22.7	107.2	3.2	8.7	0.8
Վարունգ Cucumber	25.5	74.3	1.5	101.3	60.9	4.0	12.1	0.0	1.9	0.0	22.4	101.3	100.6	21.9	59.9	10.2
Լոլիկ Tomato	119.4	234.2	1.9	355.5	165.6	14.1	58.8	0.0	30.1	0.0	86.9	355.5	113.7	59.5	162.9	29.3
Գազար Carrot	13.5	18.8	2.1	34.4	15.2	6.1	3.5	0.0	0.0	0.0	9.6	34.4	89.8	5.5	15.0	5.5
Գլուխ սոխ Onion	30.2	48.9	5.1	84.2	30.6	0.0	26.1	0.0	0.1	0.0	27.4	84.2	90.8	11.0	30.1	10.2
Մխտոր Garlic	7.1	12.6	0.1	19.8	7.8	0.0	4.9	0.8	0.0	0.0	6.3	19.8	98.9	2.8	7.7	10.0

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանափակում կատարած փրատանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն

Table 3.27. continuation

	Պահուստներ սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Մենդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	15.7	84.5	0.1	100.3	52.1	20.0	10.9	0.0	0.4	0.0	16.9	100.3	100.5	18.7	51.2	16.9
Տաքդեղ Pappper	17.6	83.3	0.3	101.2	57.7	10.1	13.5	0.0	1.5	0.0	18.4	101.2	101.5	20.7	56.8	15.3
Կանաչ դոռ Green peas	0.3	0.7	4.4	5.4	3.3	0.5	0.2	0.0	0.0	0.0	1.4	5.4	13.5	1.2	3.2	1.0
Կանաչ լոբի Green beans	0.9	18.9	0.2	20.0	16.3	0.0	2.1	0.1	0.2	0.0	1.3	20.0	99.9	5.9	16.0	4.8
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	215.8	0.9	216.7	120.5	71.2	23.8	0.0	1.2	0.0	0.0	216.7	100.1	43.3	118.5	15.4
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	36.7	361.6	55.2	453.5	285.7	0.0	31.1	0.0	87.2	0.0	49.5	453.5	109.7	102.6	281.0	155.3
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	8.5	116.1	5.3	129.9	92.9	0.0	13.3	0.0	4.9	0.0	18.8	129.9	99.7	33.4	91.4	44.8
Տանձ Pear	1.8	18.2	0.9	20.9	15.7	0.0	1.8	0.0	1.1	0.0	2.3	20.9	101.1	5.6	15.4	8.6
Սերկևիլ Quince	0.2	2.1	0.0	2.3	1.8	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3	2.3	100.0	0.6	1.8	0.6
Ծիրան Apricot	8.3	87.3	0.1	95.7	50.6	0.0	4.5	0.0	34.5	0.0	6.1	95.7	165.0	18.2	49.8	22.4
Դեղձ Peach	6.7	73.2	1.3	81.2	55.8	0.0	5.7	0.0	10.5	0.0	9.2	81.2	114.4	20.0	54.9	18.1
Կեռաս Sour cherry	1.6	8.4	0.0	10.0	6.1	0.0	0.7	0.0	2.1	0.0	1.1	10.0	134.2	2.2	6.0	2.8
Սալոր Plum	2.1	24.0	0.4	26.5	14.6	0.0	1.1	0.0	7.7	0.0	3.1	26.5	143.7	5.2	14.4	6.6
Բալ Cherry	0.5	4.1	0.0	4.6	2.9	0.0	0.3	0.0	0.9	0.0	0.5	4.6	128.4	1.0	2.9	1.3
Ընկույզ Nut	0.6	5.3	0.2	6.1	5.2	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.7	6.1	97.7	1.9	5.1	10.0
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.4	0.8	1.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.1	1.2	98.1	0.1	0.3	0.6
Թուզ Fig	0.2	0.9	0.2	1.3	0.8	0.0	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	1.3	112.0	0.3	0.8	0.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն

Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	1.9	16.3	6.5	24.7	11.7	0.0	1.3	0.0	9.0	0.0	2.7	24.7	118.1	4.2	11.5	6.7
Հատիկաբերեցող բույսեր Leguminous crops	3.0	4.5	4.5	12.0	8.7	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	2.7	12.0	49.7	3.1	8.5	27.8
<i>որից / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.3	0.5	1.4	2.2	1.7	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	2.2	25.7	0.6	1.7	5.9
Լոբի Beans	2.4	3.7	0.6	6.7	4.4	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	1.9	6.7	86.4	1.6	4.3	13.2
Ոսպ Lentils	0.2	0.1	2.2	2.5	2.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	4.2	0.8	2.1	6.3
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.2	0.3	0.6	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.6	36.7	0.2	0.5	1.7
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.0	1.2	26.7	30.9	27.4	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.1	30.9	4.3	9.8	27.0	238.2
Շաքար Sugar	5.9	48.6	28.8	83.3	62.9	0.0	1.3	0.0	2.9	0.0	16.2	83.3	65.2	22.6	61.9	108.3
Չու Eggs	0.3	37.6	0.7	38.6	36.4	0.0	0.9	1.0	0.0	0.0	0.3	38.6	98.2	13.1	35.8	19.0
Կար Milk	52.9	758.2	149.0	960.1	730.2	83.4	9.7	0.0	75.4	0.0	61.4	960.1	91.2	262.1	718.2	287.3
Տավարի միս Beef	0.4	70.8	6.7	77.9	76.4	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.3	77.9	91.5	27.4	75.1	135.3
Խոզի միս Pork	0.1	16.6	12.4	29.1	28.3	0.0	0.3	0.0	0.4	0.0	0.1	29.1	58.0	10.2	27.8	58.4
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	11.0	0.0	11.1	7.8	0.0	0.2	0.0	3.1	0.0	0.0	11.1	138.9	2.8	7.7	12.3
Թռչնի միս Poultry	0.2	10.6	36.7	47.5	46.6	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.6	47.5	22.5	16.7	45.8	49.0
Չուկ Fish	3.3	17.1	3.7	24.1	15.7	0.0	1.5	0.0	4.0	0.0	2.9	24.1	101.8	5.6	15.4	14.7
Խաղող Grapes	3.6	210.0	8.0	221.6	11.2	0.0	9.7	0.0	20.7	176.3	3.7	221.6	106.4	4.0	11.0	7.4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2772.8

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2018թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2018

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Գորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	529.7	187.5	417.2	1134.4	393.1	118.0	57.5	19.9	8.9	7.0	530.0	1134.4	31.5	141.5	387.6	1092.4
Տարեկան Rye	0.2	0.8	0.4	1.4	1.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	1.4	65.6	0.4	1.0	3.2
Գարի Barley	26.5	124.2	21.9	172.6	23.1	89.8	9.1	11.5	18.6	0.0	20.5	172.6	97.4	8.3	22.8	75.6
Վարսակ Oats	0.9	4.9	0.8	6.6	0.7	4.5	0.1	0.5	0.0	0.0	0.8	6.6	85.6	0.3	0.7	2.2
Եգիպտացորեն Maize	10.3	7.6	69.9	87.8	43.2	19.7	5.1	0.0	0.0	0.0	19.8	87.8	9.8	15.5	42.6	144.8
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.2	11.0	10.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	11.0	0.0	3.7	10.1	36.5
Այլ հատիկավորներ Other cereals	4.3	9.4	1.9	15.6	10.5	0.5	0.6	1.0	0.0	0.0	3.0	15.6	82.9	3.8	10.4	34.2
Կարտոֆիլ Potatoes	403.4	415.1	8.7	827.2	187.3	181.5	70.4	88.2	19.1 ²	0.0	280.7	827.2	102.6	67.4	184.7	138.5
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	279.6	755.0	38.9	1073.5	550.4	124.0	163.9	0.9	72.9	0.0	161.4	1073.5	104.7	198.1	542.8	124.1
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	52.8	89.5	1.6	143.9	25.1	42.7	38.1	0.0	2.1	0.0	35.9	143.9	100.6	9.0	24.8	4.7
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.0	14.9	0.2	20.1	7.7	3.8	2.8	0.0	1.3	0.0	4.5	20.1	108.6	2.8	7.6	0.7
Վարունգ Cucumber	22.4	50.6	1.9	74.9	52.2	2.9	6.8	0.0	2.7	0.0	10.3	74.9	101.6	18.8	51.5	8.8
Լոլիկ Tomato	86.9	138.1	9.8	234.8	146.8	6.7	11.8	0.0	40.9	0.0	28.6	234.8	129.0	52.8	144.8	26.1
Գազար Carrot	9.6	16.7	3.0	29.3	13.0	5.0	2.7	0.0	0.0	0.0	8.6	29.3	84.9	4.7	12.8	4.7
Գլուխ սոխ Onion	27.4	39.3	4.4	71.1	28.3	0.0	22.1	0.0	0.6	0.0	20.1	71.1	91.2	10.2	27.9	9.5
Սխտոր Garlic	6.3	10.5	0.1	16.9	7.2	0.0	4.2	0.8	0.0	0.0	4.7	16.9	99.0	2.6	7.1	9.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած փրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն

Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Մենդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	16.9	51.3	0.3	68.5	47.9	8.2	4.5	0.0	0.2	0.0	7.7	68.5	99.9	17.2	47.2	15.6
Տաքդեղ Pappper	18.4	50.1	0.4	68.9	44.8	6.8	7.7	0.0	2.0	0.0	7.6	68.9	103.3	16.1	44.2	11.9
Կանաչ դոռ Green peas	1.4	1.2	3.9	6.5	3.7	0.9	0.4	0.0	0.0	0.0	1.5	6.5	22.7	1.3	3.6	1.1
Կանաչ լոբի Green beans	1.3	17.8	0.1	19.2	15.9	0.0	2.0	0.1	0.1	0.0	1.1	19.2	99.9	5.7	15.7	4.7
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	126.8	2.0	128.8	100.5	19.0	9.0	0.0	0.3	0.0	0.0	128.8	98.7	36.2	99.1	12.9
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	49.5	343.4	88.0	480.9	286.3	0.0	30.3	0.0	116.0	0.0	48.3	480.9	108.9	103.1	282.3	134.3
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	18.8	109.9	5.0	133.7	92.4	0.0	12.3	0.0	11.1	0.0	17.9	133.7	105.9	33.3	91.1	44.6
Տանձ Pear	2.3	14.2	4.5	21.0	13.2	0.0	1.7	0.0	4.3	0.0	1.8	21.0	98.6	4.8	13.0	7.3
Սերկևիլ Quince	0.3	2.3	0.1	2.7	2.2	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3	2.7	97.9	0.8	2.2	0.8
Ծիրան Apricot	6.1	104.0	0.6	110.7	51.6	0.0	5.1	0.0	46.7	0.0	7.3	110.7	179.5	18.6	50.9	22.9
Դեղձ Peach	9.2	52.2	4.1	65.5	45.0	0.0	4.6	0.0	9.3	0.0	6.6	65.5	110.8	16.2	44.4	14.6
Կեռաս Sour cherry	1.1	12.5	0.0	13.6	7.1	0.0	0.9	0.0	4.7	0.0	0.9	13.6	160.8	2.6	7.0	3.3
Սալոր Plum	3.1	21.2	0.3	24.6	13.0	0.0	1.1	0.0	7.8	0.0	2.7	24.6	154.1	4.7	12.8	5.9
Բալ Cherry	0.5	4.7	0.0	5.2	3.3	0.0	0.4	0.0	0.9	0.0	0.6	5.2	124.3	1.2	3.3	1.5
Ընկույզ Nut	0.7	3.3	0.2	4.2	3.7	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	4.2	94.9	1.3	3.6	7.2
Տխիլ Hazel nut	0.1	0.3	1.1	1.5	0.5	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.1	1.5	69.5	0.2	0.5	1.0
Թուզ Fig	0.1	1.2	0.4	1.7	0.8	0.0	0.1	0.0	0.6	0.0	0.2	1.7	127.4	0.3	0.8	0.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն

Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.7	12.1	12.1	26.9	15.8	0.0	1.4	0.0	6.7	0.0	3.0	26.9	69.2	5.7	15.6	9.0
Հատիկաբերեցող բույսեր Leguminous crops	2.7	3.3	5.4	11.4	8.5	0.0	0.4	0.2	0.1	0.0	2.2	11.4	38.6	3.1	8.5	26.6
<i>որից / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.4	0.4	1.4	2.2	1.6	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.4	2.2	23.0	0.6	1.6	5.5
Լոբի Beans	1.9	2.6	0.7	5.2	3.5	0.0	0.2	0.1	0.1	0.0	1.3	5.2	83.1	1.3	3.5	10.6
Ոսպ Lentils	0.3	0.2	2.8	3.3	2.8	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	3.3	7.1	1.0	2.8	8.4
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.5	0.7	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.7	20.9	0.2	0.6	2.1
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.1	0.6	28.8	32.5	28.5	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.6	32.5	2.2	10.3	28.1	248.4
Շաքար Sugar	16.2	58.0	30.2	104.4	71.6	0.0	1.6	0.0	3.7	0.0	27.5	104.4	68.6	25.8	70.6	123.6
Չու Eggs	0.3	40.0	0.2	40.5	38.2	0.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.3	40.5	99.5	13.7	37.7	20.0
Կաթ Milk	61.4	697.7	145.6	904.7	726.0	76.7	9.4	0.0	39.2	0.0	53.4	904.7	86.8	261.3	715.9	286.4
Տավարի միս Beef	0.3	68.8	8.4	77.5	75.9	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.4	77.5	89.2	27.3	74.8	134.7
Խոզի միս Pork	0.1	16.3	14.6	31.0	30.2	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	31.0	53.3	10.9	29.8	62.5
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	10.8	0.0	10.8	8.1	0.0	0.2	0.0	2.4	0.0	0.1	10.8	128.6	2.9	8.0	12.8
Թռչնի միս Poultry	0.6	12.3	34.2	47.1	46.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.6	47.1	26.6	16.6	45.5	48.6
Չուկ Fish	2.9	17.2	3.3	23.4	14.5	0.0	1.5	0.0	4.7	0.0	2.7	23.4	109.0	5.2	14.3	13.6
Խաղող Grapes	3.7	179.7	7.0	190.4	10.9	0.0	8.2	0.0	15.3	150.3	5.7	190.4	104.8	3.9	10.7	7.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2770.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պարենային հաշվեկշիռների հիմնական նպատակը դիտարկվող երկրում գյուղատնտեսական ապրանքների առաջարկի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումն է: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, երբ պարենամթերքի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով պայմանավորված՝ բնակչության զգալի մասը սովի էր մատնված: Այսօր, ինչպես և անցյալում, պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության համար: Վերջինս հնարավորություն է ընձեռում գնահատել երկրում անբավարար սնուցման հետ կապված ռիսկերը: Պարենային ապահովությունը կարևոր դեր է խաղում նաև տնտեսական աճի համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

Առաջարկ

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում այդ ցուցանիշի գնահատման համար կիրառվում են որոշակի մոտեցումներ: Արտադրության և ներմուծման տվյալները հանդիսանում են ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի պաշտոնական տվյալներ:

Օգտագործում

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, կորուստներ, սերմացու, արտահանում, օգտագործման այլ ուղղություններ և պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Սննդի օգտագործումը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը ցույց է տալիս հաշվետու ժամանակաշրջանում բնակչության կողմից սպառված առկա պարենամթերքի քանակը: Այն հաշվարկվում է որպես առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն:

Անասնակերը պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է որպես անասնակեր՝ անկախ այն հանգամանքից արտադրված է երկրի ներսում, թե ներմուծված:

Կորուստները տրանսպորտավորման և պահպանման բոլոր փուլերում արտադրությունից մինչև սպառում հատվածում չօգտագործված պարենի ծավալն է: Կորուստների առաջացման հիմնական պատճառը իրացման և պահպանման ոչ լիարժեք համակարգերի առկայությունն է: Արտադրության տարբեր փուլերում որպես դրա անհրաժեշտ մաս հանդիսացող անխուսափելի կորուստները, օրինակ ցորենը աղալու, չորացման գործընթացներում, դաշտում տեղափոխման և պահեստավորման հետ կապված կորուստները չեն ներառվում կորուստներ հատվածում: «Կորուստներ» հատվածում չեն ներառվում նաև տնային տնտեսություններում առկա սննդի կորուստները: Վերամշակման ընթացքում առաջացած այլ կորուստները նույնպես չեն վերաբերվում այս ենթահաշվին:

Կորուստները հաշվարկվում են Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցներով, որոնք, պայմանավորված որոշակի հանգամանքներով, կարող են ճշգրտվել:

Սերմացուն պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է վերարտադրության նպատակով՝ ներառելով նաև կրկնակի ցանումները՝ կապված բնակլիմայական աղետների հետ: Վերջինս հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի ցուցանիշների հիման վրա:

Արտահանումը ներառում է տեղական արտադրության պարենամթերքի արտահանման, ինչպես նաև արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների վերարտահանման ծավալները:

«Այլ օգտագործում» հատվածում արտացոլվում է պարենի այն ծավալը, որն օգտագործվում է ոչ պարենային ապրանքների արտադրության նպատակով, օր.՝ բժշկական սպիրտի արտադրության նպատակով ցորենի օգտագործումը:

Բնքնաբավության աստիճան

Հաշվեկշռի արդյունքում ստացված ինքնաբավության աստիճանը հաշվարկվում է Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով: Վերջինս ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը սեփական միջոցների հաշվին:

Պարենային հաշվեկշռների միջոցով հնարավոր է նաև հաշվարկել ներմուծումից կախվածության աստիճանը, ինչը ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը ներմուծման հաշվին և որոշվում է (ներմուծում / Արտադրություն + Ներմուծում - Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Ապրանքախմբերը

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքախմբերի կազմը (ցանկը) պայմանավորված է Հայաստանում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով: Ըստ այդմ յուրաքանչյուր տարի պարենային հաշվեկշիռ է կազմվում հետևյալ 21 ապրանքախմբերի համար՝ ցորեն, տարեկան, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բրինձ, այլ հատիկավորներ, կարտոֆիլ, բանջարեղեն, միրգ (բացի խաղողից), հատիկալնդեղենային մշակաբույսեր, բուսական յուղ, շաքար, ձու, կաթ, տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, թռչնի միս, ձուկ, խաղող: Նշված ապրանքախմբերի գծով պարենային հաշվեկշիռների հաշվարկման ժամանակ օգտագործվում են վերամշակված ապրանքներից տվյալ ապրանքի վերածման գործակիցներ, մասնավորապես.

Ցորենը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ցորենի այլուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի, թխվածքաբլիթների, հացի և այլ հացամթերքի, օդու տվյալները վերածած ցորենի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է էթիլային սպիրտի տվյալը:

Տարեկանը ներառում է տարեկանի, ինչպես նաև տարեկանի այլուրի, հատիկների, տարեկանի ձավարի, փաթիլների տվյալները վերածած տարեկանի:

Գարին ներառում է գարու, ինչպես նաև գարու այլուրի, հատիկների, գարեձավարի, փաթիլների, գարու ածիկի, գարեջրի և այլ վերամշակված գարու տվյալները վերածած գարու:

Վարսակը ներառում է վարսակի, ինչպես նաև վարսակի այլուրի, հատիկների, վարսակի ձավարի, փաթիլների և այլ վերամշակված վարսակի տվյալները վերածած վարսակի:

Եգիպտացորենը ներառում է եգիպտացորենի, ինչպես նաև եգիպտացորենի այլուրի, հատիկների, փաթիլների և եգիպտացորենի օսլայի տվյալները վերածած եգիպտացորենի:

Բրինձը ներառում է բրնձի, ինչպես նաև բրնձի այլուրի տվյալները վերածած բրնձի:

Այլ հատիկավորները ներառում են սորգոյի, հնդկացորենի, ինչպես նաև այլ հատիկավորների այլուրի, հատիկների, փաթիլների, սաղմի, օսլայի տվյալները վերածած այլ հատիկավորների:

Կարտոֆիլը ներառում է կարտոֆիլի, ինչպես նաև կարտոֆիլի օսլայի, սառեցված կարտոֆիլի և չիպսի տվյալները պայմանականորեն վերածած կարտոֆիլի:

Բանջարեղեն և բոստանը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բոլոր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն), տոմատի հյութի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ բանջարեղենի:

Միրգ և հատապտուղը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, ընկուզապտուղներ, մերձարևադարձային, ցիտրուսներ և այլն), մրգահյութերի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ մրգի:

Ձուն ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի:

Կաթը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կարագի, կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի, պաղպաղակի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի:

Տավարի միսը ներառում է սպանդային քաշով տավարի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով տավարի մսի:

Խոզի միսը ներառում է սպանդային քաշով խոզի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի.

պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով խոզի մսի:

Ոչխարի և այծի միսը ներառում է սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի, ինչպես նաև պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի:

Թռչնի միսը ներառում է սպանդային քաշով թռչնի մսի (հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների), ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով թռչնի մսի:

Ձուկը ներառում է կենդանի ձկան, ինչպես նաև թարմ, սառեցված, չորացված, ծխեխաշած, ապխտած, պահածոյացված ձկան, խեցգետնակերպերի, կակղամորթների, այլ ձկնամթերքների, ձկան խավիարի տվյալները վերածած ձկան:

Խաղողը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է գինու արտադրությանն ուղղված խաղողի ծավալը:

Ինչ վերաբերում է հատիկաբնդեղենային մշակաբույսերի և բուսական յուղի պարենային հաշվեկշիռներին, ապա դրանք ներառում են, համապատասխանաբար՝ լոբու, ոսպի և այլ լոբագգիների, ինչպես նաև սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի վերաբերյալ տվյալները:

Methodology of food balances

The main goal of the food balances is to present comprehensive information on the supply of agricultural commodities in the country. The necessity of food balances became evident after the Second World War when interruptions in the production and supply of food caused hunger for large parts of the population. Today, as in the past, food balances are necessary for the complete description of the food security situation in a country for a certain period of time. This enables an assessment of risks related to inadequate nutrition. Food security plays an important role also for economic growth.

Components of the Food Balances

Supply

The supply includes production, imports and resources available at the beginning of the period. Some technical difficulties arise from incomplete information on the resources available at the beginning and end of the reporting period; therefore certain approaches are applied in the food balances for the estimation of these items. The figures on production and imports are obtained from official data of the Statistical Committee of RA.

Utilization

This component includes the following main indicators: food consumption, feed, seed, exports, losses, other uses and stocks at the end of the reporting period.

Food consumption is one of the key items of the food balances, which shows the amount of a commodity available for human consumption during the reference period. It is calculated as the difference between the supply and all other means of utilization.

Feed is the volume of the food used as animal feed regardless the circumstance whether it is produced in this country or imported.

Losses in all the phases of transportation and storage is the unused volume of food in the sectors from production to consumption. The main reason for the losses is availability of not proper system of realization and storage. Unavoidable losses occurring as a necessary part during the different phases of production, for example losses during wheat grinding and drying, transferring in the field and storing is not included in losses article. Losses section also doesn't include food losses existing in households. Other losses generated during the processing also does not refer to this section.

Losses are calculated based on fixed coefficients recommended by FAO, which may be adjusted depending on circumstances.

Seed is the volume of food used for reproduction, including also the re-sows, stipulated by climate disasters. Seed is calculated based on sowing area and number of sowings.

Export includes the volumes of export of locally produced food as well as the re-export of foreign origin food.

"Other utilization" section reflects the volume of food used for the production of non-food products, for example the use of wheat for production of medical alcohol.

Self-sufficiency ratio

The self-sufficiency ratio, derived from these balances, is calculated by the following formula: $\text{Production} / (\text{Production} + \text{Imports} - \text{Exports})$. It is presented in percents. The latter shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of its own means.

With the help of food balances it is possible to calculate the degree of import dependence, which shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of import and is determined by the formula $(\text{import} / \text{production} + \text{import} - \text{export})$ expressed in percents.

Commodity groups

The list of commodity groups included in the food balances includes the commodities which are most consumed in Armenia. Accordingly, every year the food balances are calculated for the following 21 commodities: wheat, rye, barley, oats, maize, rice, other cereals, potatoes, vegetables, fruits (except grapes), leguminous crops, vegetable oil, sugar, egg, milk, beef, pork, mutton and goat meat, poultry, fish and grapes. For the calculation of the food balances of some commodities, conversion coefficients are used to transform all quantities of derived products into units of primary commodities, in particular for the following categories:

Wheat includes data on wheat, as well as of wheat flour, macaroni, ethyl alcohol, pastry and bread and other bakery goods, vodka transformed into equivalent quantities of wheat. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Rye includes data on rye, as well as of rye flour, cereals and flakes, transformed into equivalent quantities of rye. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Barley includes data on barley, as well as of barley flour, cereals, flakes, barley malt, beer and other worked barley, transformed into equivalent quantities of barley.

Oat includes data on oats, as well as of oats flour, cereals, flakes and other worked oats transformed into equivalent quantities of oats.

Maize includes data on maize, as well as of maize flour, cereals, flakes, other processed maize and starch of maize, transformed into equivalent quantities of maize.

Rice includes data on rice, as well as of rice flour, transformed into equivalent quantities of rice.

Other cereals includes data on sorghum, buckwheat and other cereals, as well as of flour of these cereals, flakes, processed cereals and starch of other cereals, transformed into equivalent quantities of other cereals.

Potato includes data on potato, as well as of potato starch, frozen potato and chips, transformed into equivalent quantities of potato.

Vegetable and melon include data on fresh, as well as of dry and canned vegetables (cabbage of all types, cucumber, tomatoes, beet, bulb onion, garlic etc.), as well as tomato juice, transformed into equivalent quantities of vegetables.

Fruit and berry include data on fresh, as well as of dry and canned fruit (drupaceous, stone-fruit, nuts, subtropical, citrus etc.), fruit juice, transformed into equivalent quantities of fruit.

Eggs include data on eggs in shells, as well as of egg powder transformed into equivalent quantities of eggs.

Milk includes data on fresh milk, as well as of butter, milk powder, matsun, sour cream, cottage cheese, cheese, ice-cream and other milk products, transformed into equivalent quantities of fresh milk.

Beef includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of meat in slaughter weight.

Pork includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of pork in slaughter weight.

Mutton and goat meat, includes data on slaughter weight of meat, as well as of canned meat and other meat products transformed into equivalent quantities of mutton and goat in slaughter weight.

Poultry includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of poultry in slaughter weight.

Fish includes data on fresh, as well as of frozen, dried, salted, smoked, canned, prepared and preserved fish, crustaceans, mollusks and other fish products, stockfish, caviar, transformed into equivalent quantities of fish.

Grape includes data on grapes, as well as of raisins transformed into equivalent quantities of grapes. Grape volume for wine production is reflected in the “other uses” part of balance sheet.

As regards the food balances for **leguminous crops** and **vegetable oil**, they include data on beans, lentils, other beans and soy, peanut, olives, palm, sunflower seed, other oil, correspondingly.

2019թ. գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների ցանքային տարածությունը կազմել է 227.9 հազ. հա, ինչը 5.9%-ով պակաս է նախորդ տարվա ցուցանիշից:

2019թ. արձանագրվել է գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի համախառն բերքի անկում, բացառությամբ բոստանային մշակաբույսերի և խաղողի: Այսպես, հացահատիկային և հատիկալընդեղենային մշակաբույսերի համախառն բերքը նվազել է 41.2%-ով և կազմել 198.7 հազ. տոննա, պտղի և հատապտղինը՝ 15.5%-ով և կազմել 290.1 հազ. տոննա, կարտոֆիլինը՝ 2.6%-ով և կազմել 404.1 հազ. տոննա, բանջարանոցային մշակաբույսերինը՝ 1.1%-ով և կազմել 621.6 հազ. տոննա: Փոխարենը 21.0%-ով աճել է խաղողի համախառն բերքը՝ կազմելով 217.4 հազ. տոննա, 0.9%-ով՝ բոստանային մշակաբույսերինը՝ կազմելով 128.0 հազ. տոննա (Աղյուսակ 3.1.):

2019թ. նախորդ տարվա համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրության ծավալները նվազել են (Աղյուսակ 3.22.): Այսպես, 2019թ. արտադրվել է 667.9 հազ. տոննա կաթ, ինչը 4.3%-ով պակաս է 2018թ. ցուցանիշից: Չվի արտադրության ծավալը նվազել է 0.9%-ով և կազմել 720.6 մլն. հատ, կենդանի քաշով մսինը՝ 0.8%-ով և կազմել 188.8 հազ. տոննա:

Ըստ ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ստացված բեռնամաքսային հայտարարագրերի, ինչպես նաև քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի և ապրանքների փոխադրման հաշվառման վիճակագրական ձևի տվյալների, 2019թ. հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 15.7%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2018թ.՝ 16.2%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 30.2% (2018թ.՝ 28.9%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա համեմատ աճել է 10.7%-ով և կազմել 1 663.0 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ պարենամթերքի ներմուծումը՝ 866.6 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՄԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 796.4 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2019թ. նախորդ տարվա համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից ձվի ներմուծման ծավալը նվազել է 74.2%-ով և կազմել 0.01 հազ. տոննա, ցորենինը՝ 24.7%-ով և կազմել 248.2 հազ. տոննա, ալյուրինը՝ 23.1%-ով և կազմել 22.2 հազ. տոննա, շաքարինը՝ 21.9%-ով և կազմել 18.5 հազ. տոննա, կարագինը՝ 8.9%-ով և կազմել 3.6 հազ. տոննա, խոզի մսինը՝ 2.4%-ով և կազմել 8.7 հազ. տոննա, բուսական յուղինը՝ 0.9%-ով և կազմել 28.0 հազ. տոննա: Փոխարենն ավելացել են բանջարեղենի (39.1%-ով), թռչնի մսի (32.1%-ով), բրնձի (15.5%-ով), կաթի (10.7%-ով), տավարի մսի (6.6%-ով), պանրի (4.7%-ով), մակարոնեղենի (3.2%-ով), մրգի (1.4%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.23.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռել է միրգ ապրանքախումբը: Այսպես, 2019թ. արտահանվել է 95.9 հազ. տոննա միրգ, ինչը 11.3%-ով պակաս է 2018թ.-ի ցուցանիշից: Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում նվազել են նաև պանրի (50.8%-ով), գինու (1.4%-ով) արտահանման ծավալները: Փոխարենն ավելացել են կոնյակի (26.7%-ով), հանքային ջրի (18.3%-ով) արտահանման ծավալները (Աղյուսակ 3.24.):

2018թ. հանրապետության ոռոգելի հողատարածքներում գերխոնավ հողերի մակերեսը միջին վեգետացիոն շրջանում (ըստ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտեի տվյալների) կազմել է 12.4 հազ. հա, այդ թվում՝ Արարատյան հարթավայրում՝ 11.4 հազ. հա:

In 2019 the sown area of main agricultural crops and multi plants comprised 227.9 thousand hectare, which is less than the same indicator of the previous year by 5.9%.

In 2019 there was recorded a decrease in gross harvest of main agricultural crops origin except melons and grape. Thus, the gross harvest of cereals and leguminous crops decreased by 41.2% and comprised 198.7 thousand tons, fruit and berries – by 15.5% and comprised 290.1 thousand tons, potato – by 2.6% and comprised 404.1 thousand tons, vegetables – by 1.1% and comprised 621.6 thousand tons. Instead the gross harvest of grape increased by 21.0% and comprised 217.4 thousand tons, melons – by 0.9% and comprised 128.0 thousand tons (Table 3.1.).

In 2019 compared to the previous year the volume of production of agricultural products of animal origin decreased (Table 3.22.). Thus, in 2019 667.9 thousand tons of milk was produced, which is less than the same indicator of 2018 by 4.3%. The volume of egg production decreased by 0.9% and comprised 720.6 million pieces, the volume of meat production in live weight – by 0.8% and comprised 188.8 thousand tons.

By the customs declarations and the citizens' (shuttle) trade data, as well as the statistical data form on the accounting of goods transportation received by the State Revenue Committee of the RA, in 2019 15.7% of goods imported to the Republic fell into food products (in 2018 – 16.2%) and that in export volume – 30.2% (in 2018 – 28.9%) (Table 1.1.). In the reporting period the volume of foreign trade turnover of food products at current prices, compared to the previous year increased by 10.7% and comprised 1 663.0 million US dollars, including import of food product – 866.6 million US dollars (in CIF prices) and export – 796.4 million US dollars (in FOB prices).

In 2019 compared to the previous year among the main food products the import volume of egg decreased by 74.2% and comprised 0.01 thousand tons, wheat – by 24.7% and comprised 248.2 thousand tons, flour – by 23.1% and comprised 22.2 thousand tons, shugar – by 21.9% and comprised 18.5 thousand tons, butter – by 8.9% and comprised 3.6 thousand tons, pork – by 2.4% and comprised 8.7 thousand tons, vegetable oil – by 0.9% and comprised 28.0 thousand tons. Instead, the import volume of vegetable increased by 39.1%, poultry – by 32.1%, rice – by 15.5%, milk – by 10.7%, beef – by 6.6%, cheese – by 4.7%, macaroni – by 3.2%, fruit – by 1.4% (Table 3.23.).

Fruit commodity group prevailed in the volume of food product export. Thus, in 2019 95.9 thousand tons of fruit was exported, which is less than the same indicator of 2018 by 11.3%. The export volume of cheese also decreased by 50.8%, wine – by 1.4%. Instead, the export volume of cognac increased by 26.7%, mineral water – by 18.3% (Table 3.24.).

In 2018 the area with higher dampness in average vegetative period (according to the data of Water Committee of the RA Ministry of Territorial Administration and Infrastructure) in irrigated lands of Republic comprised 12.4 thousand hectare, including 11.4 thousand hectare in Ararat valley.